Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

HIVi LEVIMUSE JA RISKIKÄITUMISE UURING KOHTLA-JÄRVE SÜSTIVATE NARKOMAANIDE SEAS, 2012

UURINGU KOKKUVÕTE

Sigrid Vorobjov
Nakkushaiguste- ja uimastiseirekeskus
16.mai 2014

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Uuringu eesmärk:

- välja selgitada HI-viiruse, B- ja C-hepatiidi viiruse ning seksuaalsel teel edasikanduvate nakkuste levimus
- ning narkootikumide süstimise ja seksuaaleluga seotud riskikäitumine Kohtla-Järvel ja selle lähiümbruses elavate süstivate narkomaanide hulgas

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Uuringu meeskond:

- Tervise Arengu Instituut
- Tartu Ülikool, tervishoiu instituut
- MTÜ Me Aitame Sind

- Uuringut rahastati Tartu Ülikooli tervishoiu instituudi National Institutes of Health'i (USA) grandist ning Tervise Arengu Instituudi projektist TUBIDU, 2011–2014

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Valimi moodustamise kriteeriumid:

- 18-aastane või vanem
- elas Kohtla-Järvel või Kohtla-Järve piirkonnas
- süstinud narkootikume viimase 4 nädala jooksul
- võimeline andma informeeritud nõusoleku
- rääkis eesti või vene keelt
- nõus uuringu protseduuriga, sh nõus andma verd HIV-testi ning HI-viiruse, B- ja C-hepatiidi viiruse mikrobioloogilisteks uuringuteks
- ei ole varem selles uuringus osalenud

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Valimi moodustamine:

- Uuritavad kaasati ajavahemikus 23.05.–3.07.2012 MTÜ Me Aitame Sind süstlavahetuspunktis Ahtmes
- Uuringus osales 600 süstivat narkomaani

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Uuritavate jaotus vanuse ja soo järgi

Vanuserühm	Mees		Naine	
	n	%	n	%
18–24	69	16	24	15
25–29	135	31	69	43
30–34	176	40	47	30
>35	59	13	19	12
KOKKU	440	100	159	100

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Süstivate narkomaanide sooline jaotus eri uuringutes

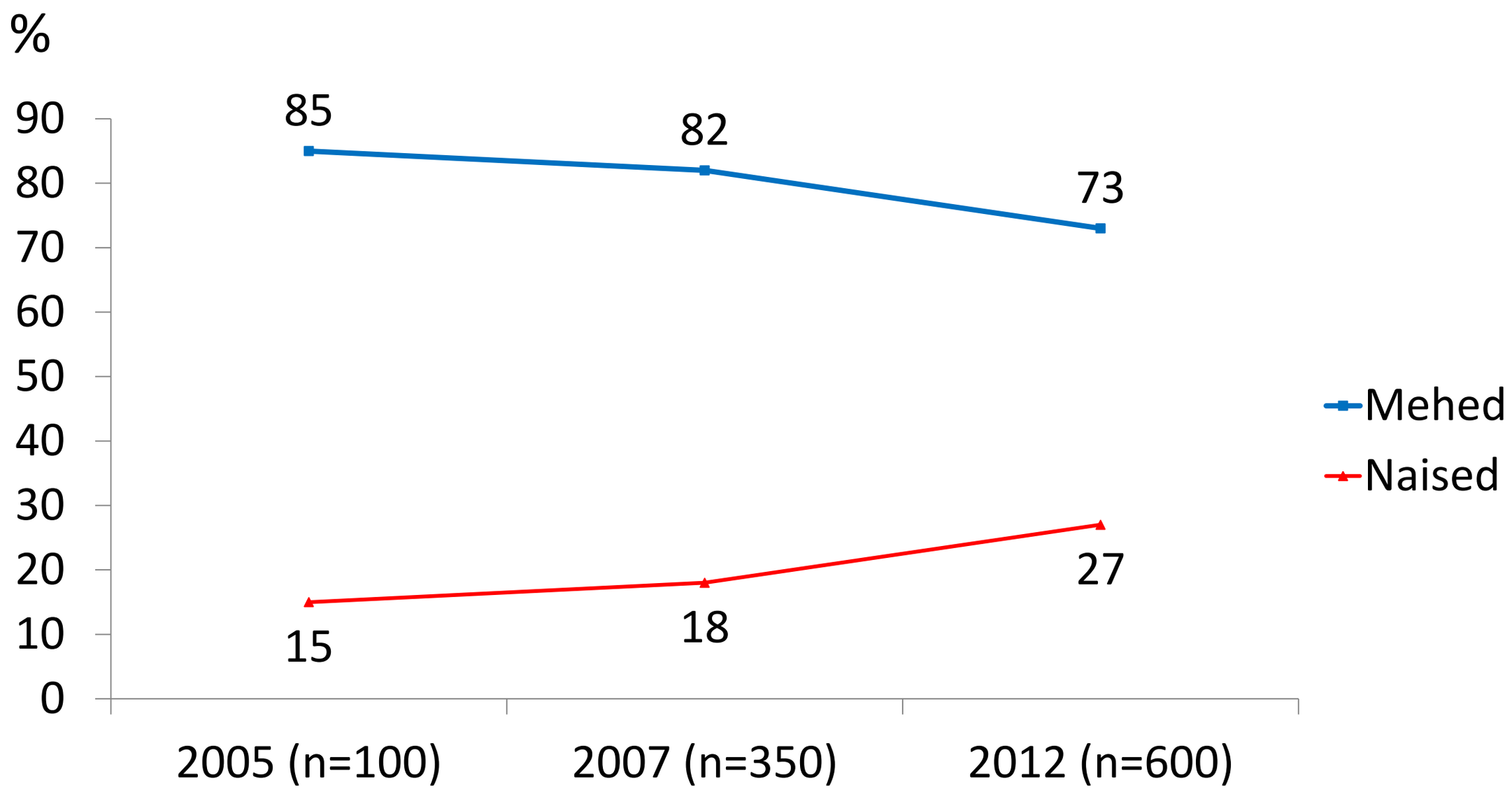

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Süstivate narkomaanide keskmine vanus ja vanusevahemik eri uuringutes

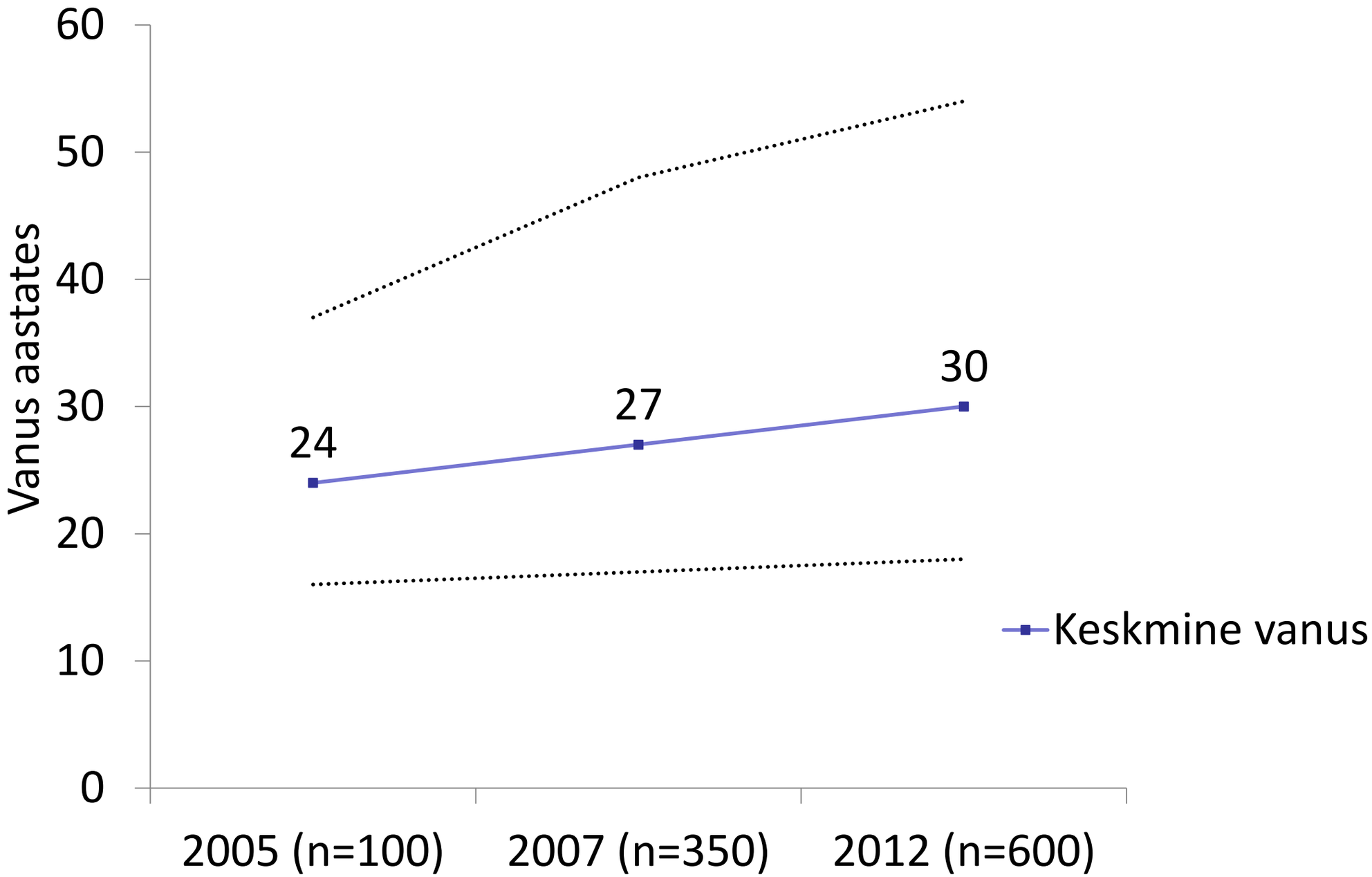

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Sotsiaal-demograafilised näitajad

- 82% olid venelased, 11% eestlased ning 7% muust rahvusest
- 43% oli põhi-, 31% kutse- ja 20% keskharidusega
- 50% vallalised, 41% abielus või vabaabielus
- 27% elas koos lastega
- 72% elas enda, abikaasa/elukaaslase, vanemate, sugulaste või sõprade majas/korteris
- 46% olid peamiseks sissetulekuallikaks riiklikud hüvitised

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Tuberkuloos

- 68% uuritavatest vastas, et neile oli viimase 2 aasta jooksul tehtud kopsuröntgen
- 6%-le ei ole nende endi sõnul kunagi kopsuröntgenit tehtud
- Kõige sagedamini tehti röntgen:

  perearsti juures 29%
  infektsionisti juures 28%,
  vanglas 23%
- 9-l uuritaval oli diagnoositud tuberkuloos ning nad olid saanud ka tuberkuloosiravi (9st 7 olid HIV positiivsed)

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Mis põhjustel tehti viimane röntgen?

	n	%
Ma olin haige, mul oli köha või teised kaebused	208	35
Ma olin vanglas	124	21
Tööandja soovis	61	10
Pensioni vormistamiseks	22	4
Soovisin minna rehabilitatsioonikeskusesse/varjupaika/sotsiaalmajja	7	1
Kokkupuude tuberkuloosihaigega	3	0,5

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Miks ei ole kontrollinud ennast tuberkuloosi suhtes

- 4% (n=23) vastas, et on soovinud ennast kontrollida tuberkuloosi suhtes, aga ei ole teatud põhjustel seda teinud

- Põhjused, miks ei ole kontrollinud:

  Ei ole transporti/raha transpordiks (n=13)
  Ei soovinud minna haiglasse/polikliinikusse kontrolli (n=3)
  Pole tervisekindlustust (n=2)
  Pole aega (n=2)
  Ma kardan, et võin haige olla ja ei taha haiglasse minna (n=1)
  Mul pole raha, et maksta selle eest (n=1)
  Ma ei teadnud kuhu minna kontrollima (n=1)

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

HIV testimine

- Elu jooksul HIVi suhtes testitud inimeste osakaal tõusis 76%lt 2007. aastal 90%ni 2012. aastal
- Peamised testimise kohad:

  34% haigla

  21% perearstikeskused

  19% anonüümsed HIVi nõustamis- ja testimiskabinetid

  16% vangla

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

HIVi levimus süstivate narkomaanide seas

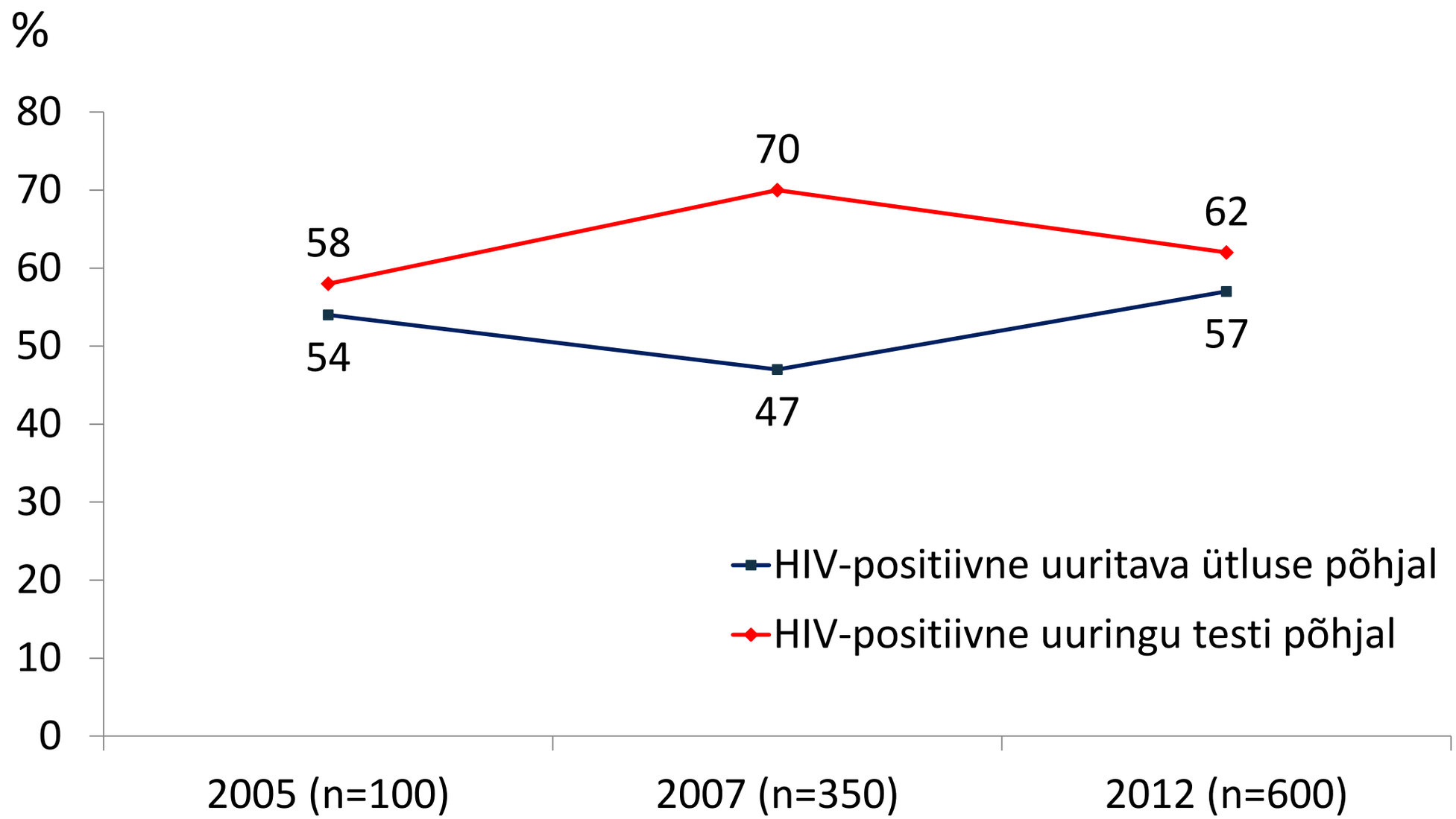

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Viirushepatiidid süstivate narkomaanide seas

- 75% osalejatest olid positiivsed HCV-antikehade suhtes
- 4% osalejatest olid HBsAg positiivsed, mis viitab kas ägedale või kroonilisele B-hepatiidile,

  2007. aastal oli HBsAg levimus 1%

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

HCV levimus süstivate narkomaanide seas

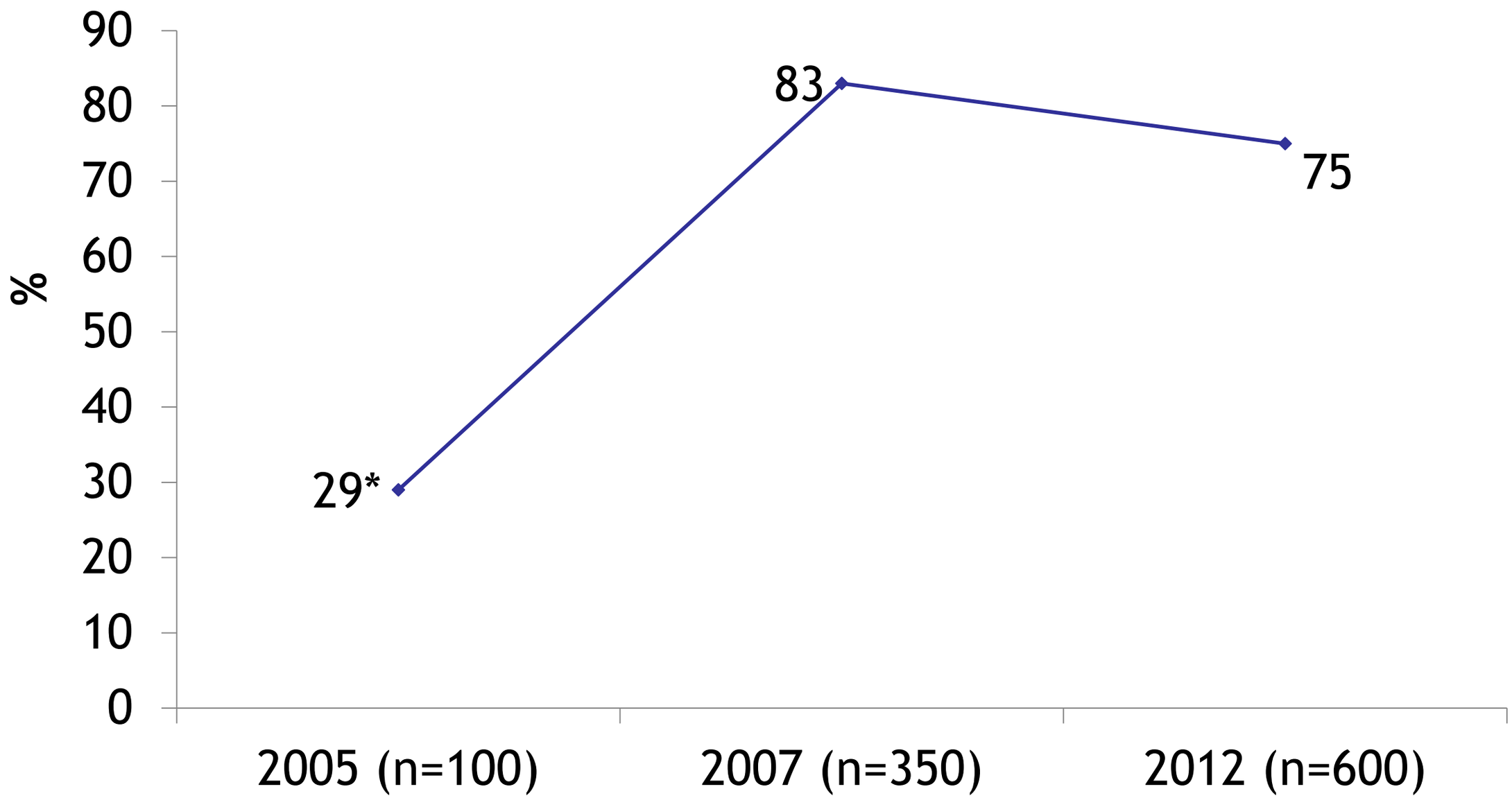

*uuritava enda ütluse põhjal

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Kokkupuude kahjude vähendamise teenuste ja narkomaaniaraviga

- 87% oli viimase 6 kuu jooksul vajanud ja kasutanud süstlavahetusteenust
- 55% oli elu jooksul saanud narkomaaniaravi
- 18% oli uuringu ajal narkomaaniaravil, nendest 92% oli kas pika- või lühiajalisel detoksifikatsioonil
- 75% vastas, et nad ei vaja narkomaaniaravi ega ole viimase 6 kuu jooksul ka ravi saanud, 21% oli vajanud ja ka kasutanud

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Uuringu raport on kättesaadav TAI kodulehel:

http://www.tai.ee/et/tegevused/teadustoo/kaimasolevad-uuringud/osakondade-uhisprojektid

Tänan tähelepanu eest